

Brachytherapie bij borsttumoren

informatie voor patiënten

WAT IS BRACHYTHERAPIE?

Brachytherapie is een **inwendige** bestraling (dit in tegenstelling tot de uitwendige bestralingen die u kreeg op een bestralingstoestel). Bij deze techniek brengen we in het lichaam zelf – in dit geval in de borst – radioactieve bronnen aan. Dit gebeurt op de plaats waar een gezwel is weggenomen.

Na de uitwendige bestraling van de volledige borst, is het nodig om een extra dosis bestraling te geven op de plaats waar de tumor zich bevond. Met behulp van brachytherapie kunnen we die extra bestraling geven met een minimum aan schade voor de omringende weefsels. De kans op het terugkeren van het gezwel wordt daardoor nog verkleind.

Tijdens de behandeling zal de dokter holle naalden in uw borst aanbrengen. In die holle naalden kan een radioactief bronnetje worden geschoven.

HOE VERLOOPT EEN DAG MET BRACHYTHERAPIE?

Onthaal

- X U mag 's morgens thuis een licht ontbijt nemen.
- X U wordt op de bestralingsafdeling verwacht om 7.30 uur. U meldt zich aan bij de balie van de bestralingsafdeling, aan de ingang van de dienst (beige pijl, verdieping 00). Daar wacht u tot de verpleegkundige van de brachyzaal u komt halen.
- X De verpleegkundige begeleidt u naar de brachyafdeling. De verpleegkundige wijst u een bed toe en geeft u een operatiehemdje. Uw kleding krijgt een plaats in het kastje naast uw bed, dat voorzien is van een slot. Wij bewaren

voor u de sleutel.

- X Handig om mee te brengen: een pyjama of joggingbroek en pantoffels.

Simulator

Rond 8 uur wordt u naar de simulator gebracht: dat is waar u de aftekening kreeg voor uw borstbestraling. We gaan de getatoeëerde puntjes op uw bovenlichaam terug opzoeken en aanduiden. We gaan u op dezelfde wijze op de tafel installeren als nodig was voor de reeks bestralingen die u eerder kreeg. De simulator gaat rond u bewegen en we nemen foto's. Het te bestralen gebied wordt aangeduid met tekeningen op de huid.

Vorbereiding van de ingreep

Eerst geeft de verpleegkundige u een inspuiting met Dormicum®. Dat is een product waarvan u rustig en slaperig wordt. U krijgt ook een bruistablet Dafalgan®, een pijnstillert.

Nadien tekent de dokter aan de hand van de foto's en de aanduidingen op de huid uit waar de naaldjes zullen geplaatst worden en hoeveel er nodig zijn (meestal zes tot tien stuks).

De ingreep

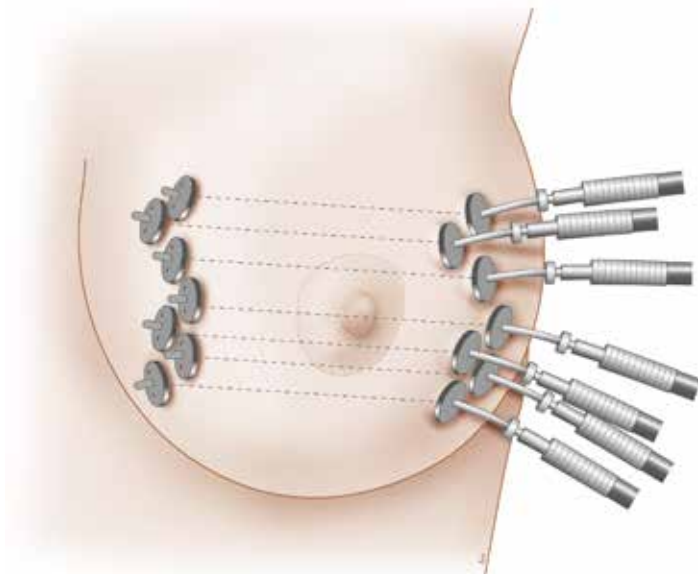
- X Het plaatsen van de naalden gebeurt onder lokale verdoving. U hoeft dus niet nuchter te zijn.
In uitzonderlijke omstandigheden kan de dokter voor een algemene verdoving kiezen. Hij zal u dit dan ook melden. U moet dan wel nuchter zijn.

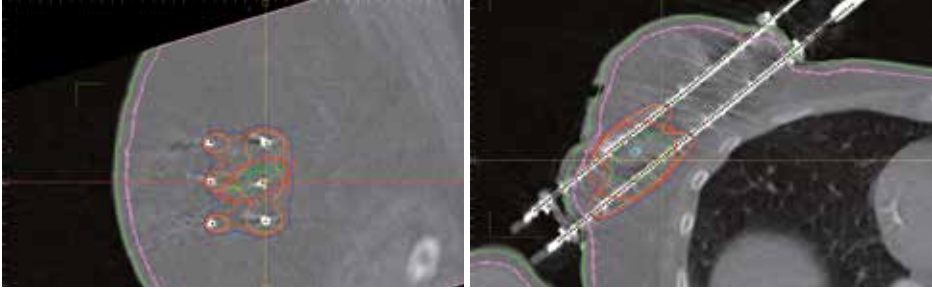
- X** De dokter duidt met een stift op de huid van uw borst aan waar de naalden moeten komen.

Dan wordt de huid breed ontsmet en worden steriele doeken over u heen gelegd.

De dokter verdooft de huid door hier en daar een kleine injectie te geven. U kunt hierbij enkele prikken voelen.
- X** Op het moment dat de dokter de naalden inbrengt, zult u suf en slaperig zijn. Als dat nodig is, krijgt u een extra pijnstiller. Nadat de naalden zijn ingebracht, worden ze met een plaatje gefixeerd om ervoor te zorgen dat ze netjes op hun plaats blijven.

Over het geheel wordt een verband aangebracht.
- X** Daarna brengen we u naar de CT-simulator, waar we opnieuw beelden nemen, ditmaal met de naalden. Deze beelden heeft de fysicus nodig om de dosis straling te kunnen berekenen die u nodig hebt.

Op de foto's wordt de dosisverdeling aangegeven. De naalden zijn goed zichtbaar op de rechterfoto.

- ✗ Dit berekenen duurt wel even, maar in die tussentijd kunt u rusten. De verdoving is normaal gezien nog niet uitgewerkt. Het is trouwens de bedoeling dat u in uw bed blijft. U mag naar het toilet, maar niet zonder begeleiding van de verpleegkundige. 's Middags krijgt u een maaltijd met soep en brood.

De bestraling

In de namiddag vindt de bestraling plaats in een aparte bestralingsruimte. Daar bevindt zich het toestel voor HDR-bestraling. HDR staat voor high dose rate (hoge dosis gedurende korte tijd). De naalden worden aangesloten aan kabeltjes, die verbonden zijn met het toestel.

Dat toestel stuurt via de kabeltjes een radioactief bronnetje tot binnen in de borst. Van deze bestraling voelt u en hoort u niets. Ze duurt ongeveer 10 minuten. De dokter en verpleegkundige zien en horen u via een camera en intercomsysteem. De bediening van het bestralings-toestel gebeurt door de fysicus.

Nazorg

In de brachyzaal gaat de dokter of de verpleegkundige de naalden verwijderen. Hiervoor is geen verdoving nodig. Daarna ontsmetten we uw huid grondig en brengen we verbandjes op de insteekgaatjes aan.

In een ideale situatie kunt u voor 16 uur naar huis. Omdat de kans groot is dat de verdoving nog niet volledig is uitgewerkt, mag u zelf niet met de auto rijden.

U krijgt van de dokter een afspraak mee om op controle te komen. Normaal gezien is dit ongeveer zes weken na uw laatste uitwendige bestraling. U komt dan bij de dokter die u vanaf de diagnose gevolgd heeft.

De dag na de brachytherapie mag u het verband verwijderen en mag u een douche nemen.

MOGELIJKE NEVENWERKINGEN

In zeer zeldzame gevallen kan een bloeding of infectie optreden na het verwijderen van de naaldjes. Als u in de dagen na de ingreep koorts krijgt of als uw borst rood begint te zien en gespannen aanvoelt, moet u de dokter contacteren. U hoeft niet bang te zijn voor huidreacties, die zijn er niet na een inwendige bestraling.

Als u thuis nog pijnklachten hebt, mag u gerust pijnmedicatie innemen.

HEBT U NOG VRAGEN?

Zijn bepaalde zaken niet helemaal duidelijk, vraag dan gerust meer informatie aan de verpleegkundige, de arts, de sociaal werkster of aan het onthaal van de bestralingsafdeling.

Hebt u thuis een probleem, raadpleeg dan uw huisarts.

CONTACTGEGEVENS RADIOtherapie-ONCOLOGIE

UZ Leuven campus Gasthuisberg
E 606 radiotherapie
Herestraat 49
3000 Leuven

U vindt de dienst radiotherapie-oncologie via de beige pijl, op verdieping 00.

Tel. 016 34 76 00

Maandag tot vrijdag: van 8 uur tot 17.30 uur

- Diensthoofd radiotherapie-oncologie:
prof. dr. Karin Haustermans
- Verantwoordelijke stafleden:
prof. dr. Erik Van Limbergen en prof. dr. Hilde Janssen
- Hoofdverpleegkundige:
Katleen Luyten

© april 2015 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door dienst radiotherapie-oncologie in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700229.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 34 49 00
www.uzleuven.be

Als patiënt
kunt u uw afspraken,
facturen en persoonlijke
gegevens ook online
raadplegen via **mynexuz**.
Surf naar www.mynexuz.be
voor meer informatie.

